

Frymburské ozvěny

20

VYDÁVÁ KASS NOVÝ HRÁDEK

28. října 1918

před 65. lety
byla vyhlášena
samostatnost
ČESKOSLOVENSKA

Tentýž den vzpomeneme i Dne znárodnění /1945/
a výročí přijetí zákona o čs. federaci /1968/.

Dnešní příspěvek bude snad zajímavou vzpomínkou především pro ty spoluobčany, kteří se narodili v počátečních letech tohoto století.

Nový Hrádek byl po první světové válce významným střediskem orlického podhůří a měl např. v roce 1921 1 215 obyvatel. Žil čilým spolkovým ruchem. Nebyli to jen dobrovolní hasiči, Sokol, Orel, ale také Okrašlovací spolek. Míval i několik desítek členů s členským příspěvkem 5 Kč ročně.

Hlavním posláním tohoto spolku byl pěkný vzhled Nového Hrádku, především náměstí. Jaké starosti měl výbor Okrašlovacího spolku před šedesáti lety? Připomenme si je vytažen z jeho zápisů:

- 1923 - usneseno opatřit břízové lavičky všude tam, kde dříve bývaly
 - park i náměstí vyčistí a upraví žactvo zdejších škol
 - na přiřezání hlohů se zjedná dělník
- 1924 - kolem klenice natáhnout drát
 - zakoupit v Ohnišově železnou kostru pro lavičku
 - za zrušené koupadlo /?/ zjedná se jiné na příhodném místě
- 1925 - pro živý plot zjedná se zahradník p. Preclík z N. Města
 - lavičky dají se na Roubalův kopec, k pohledu na Frymburk při silnici nad Smalcovnou, na cestě k Suchánkově továrně, na skálu za Kubečkovou chalupou, a dají se opravit lavičky v parku
- 1926 - park ostříhá p. Dušánek a v parku potřebné vyčištění obstarají děti
 - květiny koupí se od p. Suchánka v Dolích
 - od Svazu obstará se 100 ks ligustrum /ptačí zob/
 - lavičky potřebné zhotoví p. Novotný, a to pevné - neodnášecí
 - u pomníku padlých zlomen jasan - opravit!
- 1927 - sluha žádá o zvýšení platu - návrh na zvýšení ze 40 Kč na 60 Kč - souhlas!
 - věnuje se Kč 100 na vyzdobu parku
 - do parku dá se truhlík na papíry - udělá p. Jan Novotný
- 1928 - psány jsou gratulace /ke jmeninám apod./ členům i nečlenům
 - novým sluhou ustanoven strážník p. Fišer za obnos 60 Kč ročně
- 1930 - místopředseda Venda Přibyl žádá městský úřad, aby alespoň 30% dávek ze psů nechával Okrašlovacímu spolku
 - předseda Kuchař navrhuje, aby park na náměstí byl oplocen drátěným plotem
 - Venda Přibyl navrhuje, aby se pod Klenici nechaly navézt asi dva povozy hlíny /památný strom předčasně hyne!/
- p. Kraus /vrchní poštovní v. v./ navrhuje zvýšení příspěvků
 - nový základní kapitál 18 Kč
 - nový výbor usnesl se na svépomocné akci a žádá občany o dobrovolný příspěvek na okrašlení domoviny - se sběrným archem chodit budou vždy dva - dobrovolně se hlásí p. R. Ptáček a p. Kosař
- 1931 - zakoupí se květiny /jiřiny/ od p. Suchánka - Zavodovského
 - pozvánka na valnou hromadu Zemského ústředí Okr. spolků
 - zřízení odbočky pro udržování turistických značek
- 1932 - dluhujeme zámečníkovi p. Přibylovi /Kovárnický/ 500 Kč a zdejší záložně 300 Kč

- písek na cestičky se koupí u p. Rázla
- nůžky odevzdá p. Štěpán p. Brydlovi, který ostríhá živý plot
- obec bude požádána, aby ostríhala hlohy od fary ke škole
- 1933 - zrušeno vybírání 20 hal. za každý podpis na gratulaci /?!/
- 1934 - okruh okolo Klenice vysázet okrasnými smrčky, zamezit přístup
- p. Koutník požádá zdejší obec o pomoc alespoň 300 Kč
- oroubovat třešně Na farách a K Rokoli
- 1935 - povolen dar 20 Kč na prapor dobrovolných hasičů
- poděkování Občanské záložně za dar 103 Kč
- hotovost 333, 25 Kč proti nedávnému dluhu 2 000 Kč
- odhlasování zakoupení 500 ks bílých bříz a 500 ks jeřábů /vysázet od Javůrku přes Šibenák k Dlouhému/
- 1936 - členský příspěvek na rok činí 26 Kč
- žádost na obec, aby ostríhala hlohy od náměstí k obecné škole
- 1937 - p. Ježek, zahradník ve Smiřicích, dodal zdarma 100 růží
- objednáno 100 sazenic živého plotu za 25 Kč - Zemský svaz na to přidal 30 Kč
- zakoupeno 20 jiřin po 4 Kč
- 1938 - p. Hrdina funkci předsedy nepřijímá, čímž se volby roztržily
- od fy Kudrnáč zakoupena hadice a od p. Přibyla rozstřikovač
- 1939 - betonové lavičky od p. Jarkovské z Nového Města budou stát po 32 Kč
- poděkování p. Ježkovi za darované růže
- valná hromada stanovena na 18. 6. 1939 a schůze ukončena ve 22, 45 hod.

Tímto datem asi také ukončil svoji činnost Okrašlovací spolek v Novém Hrádku. Přišla okupece, jiné starosti a jiné problémy. Současnou úpravnou podobu náměstí /změněnou a již bez Klenice/ občané i návštěvníci znají. Jistě by z ní měli radost i všichni členové a funkcionáři tehdejšího Okrašlovacího spolku. budiž jim vzdán tímto článkem dík za jejich obětavou práci po dvě desetiletí za zkrášlení obce!

Ve výboru se v nejrůznějších funkcích vystřídalí tito občané:

Āelobrádeř Josef	Janeček Josef	Novotný Jan
Černý Vojtěch	Kosař Jan	Novotný Karel
Divoký Eduard	Koutník František	Přibyl Václav
Drašner František	Kraus Josef	Přibyl Vendelín
Fiala Josef	Kuchař František	Ptáček Raymund
Fiala Ladislav	Kult Josef	Suchánek František
Fišer Ferdinand	Lepš Antonín	Světlík Josef
Hejda Josef	Lepš Bohumil	Sychrovský Václav
Hejda Roman	Lepš Ludvík	Šinták Robert
Hejda Vojtěch	Lepš Václav	Štěpán Josef
Hencl Josef	Lepšová Madla	Tošovský Miroslav
Hrdina František	Lepšová Kůžena	Urbánek Alois
Chudomelka Karel	Němeček Josef	Záleský František

Připravil Miloslav Černý, Nové Město nad Metují

ZPRÁVY KULTURNÍHO A SPOLEČEN-
SKÉHO STŘEDISKA V NOVÉM HRÁDKU
XX
USKUTEČNILO SE

28. května zamířil další z cyklu výletů RODNÝM KRAJEM 5 na zámek Opočno, do Přepych, Křivic, Tyniště nad Orlicí, Albrechtic a Borohrádku s ukončením programu v Kostelci nad Orlicí. Účastníci se vrátili plni dojmů i přesto, že jich tentokrát bylo pouze 14.

XXXXXXXXXXXX

5. června oslavily děti svůj svátek! Nejprve mohly v ulici Fučíkově prověřit své řidičské schopnosti na minikárách a zastřílet si ze vzduchovky na hřišti mateřské školy. V podvečer pak sešly se na hřišti sokolovny u táborového ohně, kde jim k opékání buřtů zahrála trampská skupina Ježci z Hronova! Na svátku dětí se organizačně i finančně podílela řada organizací NF a výrobní družstva. Některá družstva zaujala však k akci negativní postoj.

XXXXXXXXXXXX

25. června sehrál divadelní soubor Jaroslav z Luže divadelní hru Jiřího Čotoly MOŽNÁ JE NA STŘEŠE KŮŇ. 27 diváků dávalo potleskem mnohokrát během představení najevo svou spokojenost a žehralo na ty, kteří dali opět přednost bačkorové kultuře.

XXXXXXXXXXXX

26. června měl odstartovat výlet z cyklu RODNÝM KRAJEM Č. 6, tentokrát na Teplicko. Musel však být na poslední chvíli odřeknut pro malý zájem autobus a desítky přihlášených byly vráceny peníze. Výlet se odkládá na neděli 25. září.

XXXXXXXXXXXX

30. června přednášel a promítal své zaběhy z Himálaje horolezec a botanik Josef Halda ze Sedlonova. Kvalitní přednášku navštívilo 60 občanů.

XXXXXXXXXXXX

1. a 2. srpna hostovala u nás známá iluzionistická revue KELLNER. Po oba dny beznadějně vyprodaná představení měla živý ohlas a stala se tak vítaným prázdninovým zdrojem zábavy.

XXXXXXXXXX

5. září vystoupili v pořadu DELIRIUM TREMENS známí pražští satirikové Dědeček & Burian. Jejich vystoupení hned tak neskončilo, neboť 79 mile překvapených diváků si vyžádalo skandovaným potleskem tři přídávky. Lvi podíl na kvalitě představení má i Pavel Grim, který se objevil v roli zvukaře k velké spokojenosti obou aktérů.

XXXXXXXXXX

8. září bylo na schůzi FOTOKLUBU vyhodnoceno 4. kolo soutěže ZNÁŠ NOVÝ HRADEK A OKOLÍ? V první kategorii zvítězil Bohdan Příbyl, další místa oceněna nebyla. Výsledky druhé kategorie: 1. Pavel Grim, 2. Šafář Antonín, 3. Šafář Josef! Členové FOTOKLUBU dále rozhodli uskutečnit v březnu 1984 členskou výstavu a zúčastnit se příštího ročníku RATIBOŘICKÉHO MAPOVÉHO OKRUHU.

XXXXXXXXXX

25. září se měl uskutečnit již jednou odložený výlet RODNÝM KRAJEM Č. 6 do oblasti Teplických skal. Musel však být opět zrušen /pouze 11 zájemců/. KaSS zároveň oznamuje, že počet autobusových výletů bude omezen na dva ročně a budou hledány i jiné formy, jak probudit u občanů zájem o poznání rodného kraje.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXX

XXXX

XX

X

U S K U T E Č N Í S E

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

13. října ve čtvrtek zveme občany na přednášku o významném ruském malíři MARCU CHAGALLOVI. Přednáší Konstantin Korovin. Doplněno diapozitivy. Začátek v 19 hodin, vstup volný.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

10. listopadu bude vyhodnoceno již 5. kolo soutěže ZNÁŠ NOVÝ HRÁDEK A UKLÍ? Toto kolo bude zahájeno v průběhu měsíce října. Sledujte výlohy KaSSu!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

13. listopadu v neděli zveme občany na první akci nového cyklu

ŠLAPE CELÁ RODINA.

Tyto akce jsou určeny rodinám, ale i jednotlivcům. Děti do 14 let se jich mohou zúčastnit pouze s dospělou osobou. Na tyto akce není třeba se předběžně přihlašovat. Konají se za každého počasí. Účastníci se přepravují linkovými autobusy a vlaky, jízdné si platí průběžně sami. Smyslem akcí je společné prožití hezkých chvil v přírodě a mezi památkami.

Akce č. 1. : N A B O R

Sraz: v 8. 45 u autobusu směr Náchod

Trasa: Hronov - Zlíčko - Sedmákovice - Machov - Bor - Žďárky

Délka: 18 kilometrů

Oběd: 12.30 - 13.30 hotel Bor v Machově

Návrat: 18.10

Vede Tejkl Josef, případné další informace u něho, též ve výloze KaSS.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

17. listopadu ve čtvrtek se v sále restaurace uskuteční přednáška Josefa Frinty z Olešnice v Orlických horách

MIKOLÁŠ ALEŠ A NÁRČDNÍ DIVADLO

Přednáška bude doplněna diaprojekcí a poslechem hudby. Začátek v 19 hodin, vstup volný.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

24. listopadu ve čtvrtek se v sále restaurace uskuteční přednáška Josefa Haldy ze Sedlonova

HORY SOVĚTSKÉ STŘEDNÍ ASIE.

Přednáška s diaprojekcí začíná v 19 hodin, vstup volný.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

26. listopadu v sobotu zveme občany na vernisáž výstavy

RUČNÍ PRÁCE NAŠICH ŽEN.

Svémi pracemi se představí v místním kině občanky z Nového Hrádku a blízkého okolí. Začátek ve 14 hodin. Kulturní program. Výstava bude potom přístupna před filmovými představeními /středy a soboty/, naposledy před vánočním koncertem v pátek 9. prosince.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

9. prosince v pátek zavítají k nám hosté obzvláště milí, Náchodský komorní orchestr Slávy Vorlové, který uvede

VÁNOČNÍ KONCERT.

Pod taktovkou Jindřicha Roubíčka se náhodští hudebníci představí v místním kině od 20 hodin. Recituje Libor Volný. Vstupné 15 Kčs.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Do konce listopadu se péčí jiných složek uskuteční ještě tyto akce:

Právní přednáška /ČSŽ/

Přehlídka dětských sovětských filmů /kino/

Pietní vzpomínka u hrobu Rudé armády /MNV/

Oslavy VRSR /organizace NF, MNV/

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Poznámka: Některé plánované akce Kulturního střediska budou v důsledku malé návštěvnosti některých nákladnějších akcí předchozích nahrazeny akcemi finančně dostupnějšími.

se soudruhem Jaroslavem Š m í d o u , předsedou MNV
Nový Hrádek v letech 1953 - 59, členem KSČ od roku 1947.

Soudruh Šmída, dlouhodobý člen redakční rady Frymburských ozvěň a jejich významný přispěvatel /cyklus o tkalcovství/ se nejprve brání.

"Nemám rád tirády a vyzdvihování zásluh, to musíš vypustit," říká hned na úvod, když se daří kolektivně jej přemluvit.

A tak se setkáváme po čase u jeho dcery Aleny. Soudruh Šmída je rozený vypravěč a já si na něj - snad mi odpustí - připravil malou lest. Nepoložil jsem jedinou otázku, a přesto na všechny beze zbytku odpověděl.

Začal poutavou přednáškou o včelách a jeho široké včelařské srdce jako by si přálo, aby se lidé od včel mnohemu přiučili. Aby se každý ze všech sil podílel na společném díle.

"Kolikrát si vzpomenu, když vidím dnešní život na Novém Hrádku, jaké problémy předcházely tomu, že zdejší lidé mohou jít za svými každodenními povinnostmi do zaměstnání v místě - že nemusejí dojíždět za prací do měst. Zdánlivá samozřejmost - a není to pravda. Jen si vzpomenout na všechny ty trable, na dobu po válce, kdy hrozilo pokračování vylidňovacího procesu, který měl různé příčiny. Tou hlavní byl nedostatek pracovních míst na Novém Hrádku. Hledaly se cesty, řešení, byli lidé, kteří projevili osobní statečnost a skromnost, byli i podvratáci a hrabivci. Dneska je na Hrádku práce i pro přestárlé, kultura jako málokde, zlepšují se služby. Jistě, ještě není zdaleka všechno ideální, ale za městy už moc daleko nepokulháváme. A máme tady proti městům i klady - třeba ta krajina a vzduch!"

Ze soudruha Šmídy v tu chvíli vůbec nemluvil lokální patriot. Vyprávěl pravdivě a upřímně, přiznával chyby a radoval se z úspěchů své doby. A tak mne napadla první a jediná otázka:

Byl byste ochoten o této složité době zanechat svědectví pro čtenáře Frymburských ozvěň

"Když to poslouží dobré věci, aby se lidi dali víc dohromady a chodili na brigády jako dřív, co by ne. Tenkrát obec procházela složitým vyvojem, na věci existovaly různé názory, některé třeba i z oblasti fantazie, neslučitelné s možnostmi doby. Různorodé, někdy i nesprávné názory se držely dlouho u řady funkcionářů různých stupňů - třeba to, že Hrádek jako neperspektivní oblast dožije, atp. A podívejte se na vymoženosti dneška oproti tenkrát!"

Poděkoval jsem soudruhu Šmídovi za rozhovor a především za to, že v dalších číslech Frymburských ozvěň si budeme moci tyto neklidné chvíle připomenout z pohledu lidí, kteří je tvořili a prožívali.

připravil Josef Tejkl

Česká státní pojišťovna oznamuje

HAVARIJNÍ POJIŠTĚNÍ

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

O hustotě provozu na našich silnicích by mohli vyprávět nejen řidiči, ale i stopaři, kteří se často na výpadovkách marně snaží někoho zastavit, aby je svezl. Každý totiž spěchá! A kdo se odváží zastavit, ví-li, že pak ztratí hodně času, než se mu vůbec podaří znovu se zařadit? O stoupající hustotě silničního provozu vědí dobře i Mototechny a bazary, kde se prodávají nová i ojetá motorová vozidla. Mrtví o něm svědčí už jen svým počtem, ranění svými bolestmi i následky po úrazech, ostatní třeba jen ztrátou desetitisíců korun v jediném okamžiku. Změní se na tom všem něco, budeme-li se ptát po vině? Jsou zřejmě lidé, pro které ztráta nebo zničení vozu je jen dosloužením konzumního předmětu. Ale je i mnoho těch, pro které to znamená proměnu dlouholetých poctivých úspor v nic - a také vědomí, že jednou ztracené už semí po druhé nenahradí....Jezdíte-li celoročně a pravidelně svým motorovým vozidlem, máte naději v poměru 1 : 3 až 1 : 4, že naznačené škody a s nimi spojené otázky se vás nebudou týkat. Posuďte sami, je-li to naděje dostatečná a spolehlivá. Domníváme se, že daleko spolehlivější je včas uzavřená havarijní pojistka, která vám umožňuje zahodit starosti a cestovat s klidnou jistotou, že i nejcitelnější nevypočitatelná rizika kryje za vás pojišťovna!

SDRUŽENÉ POJIŠTĚNÍ MLÁDEŽE

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

I pro Vašeho školáka sjednejte sdružené pojištění mládeže!
Naše adresa: Česká státní pojišťovna, Husovo náměstí 542, Náchod.

Český svaz zahrádkářů ZO Nový Hrádek oznamuje

Na Novém Hrádku se bude zakládat zahrádkářská kolonie Pod Frymburkem. Kdo má zájem o zahrádku, může se do konce roku 1983 přihlásit u Vondřejce Jaroslava, Nový Hrádek 138.

Místní národní výbor Nový Hrádek oznamuje

MNV Nový Hrádek oznamuje, že bude vydán rád pohřebišť. Občané se ve svém vlastním zájmu mají možnost s tímto rádem seznámit na náměstí a na budově kostela.

Divadelní soubor TJ Sokol Nový Hrádek informuje

V uplynulých dnech byl okresními a krajskými kulturními orgány schválen postup divadelního souboru TJ Sokol Nový Hrádek z kategorie "C" do kategorie "B". Stalo se tak po pěti letech nepřetržité činnosti, kdy se na Novém Hrádku uvedlo 7 premiér divadelních her. Soubor má samozřejmě z dosaženého úspěchu radost, zároveň si však uvědomuje, že tento úspěch je zavazující. Vždyť soubory kategorie "B" jsou například v České Skalici, Jaroměři, Červeném Kostelci. Dokážeme obstát? To ukáže budoucnost, jedno je však jisté - ochotníci na Novém Hrádku pro to udělají vše, co je v jejich silách.

Výzva redakce Frymburských ozvěn

Redakce Frymburských ozvěn žádá ty občany, kteří mohou svými náměty, příspěvky či vlastní tvorbou básnickou zpestřit obsah tohoto časopisu, aby zasílali materiály na adresu Kulturní a společenské středisko, 549 22 Nový Hrádek, nebo je osobně předávali odpovědnému redaktorovi.

